

Roland
Orcsik

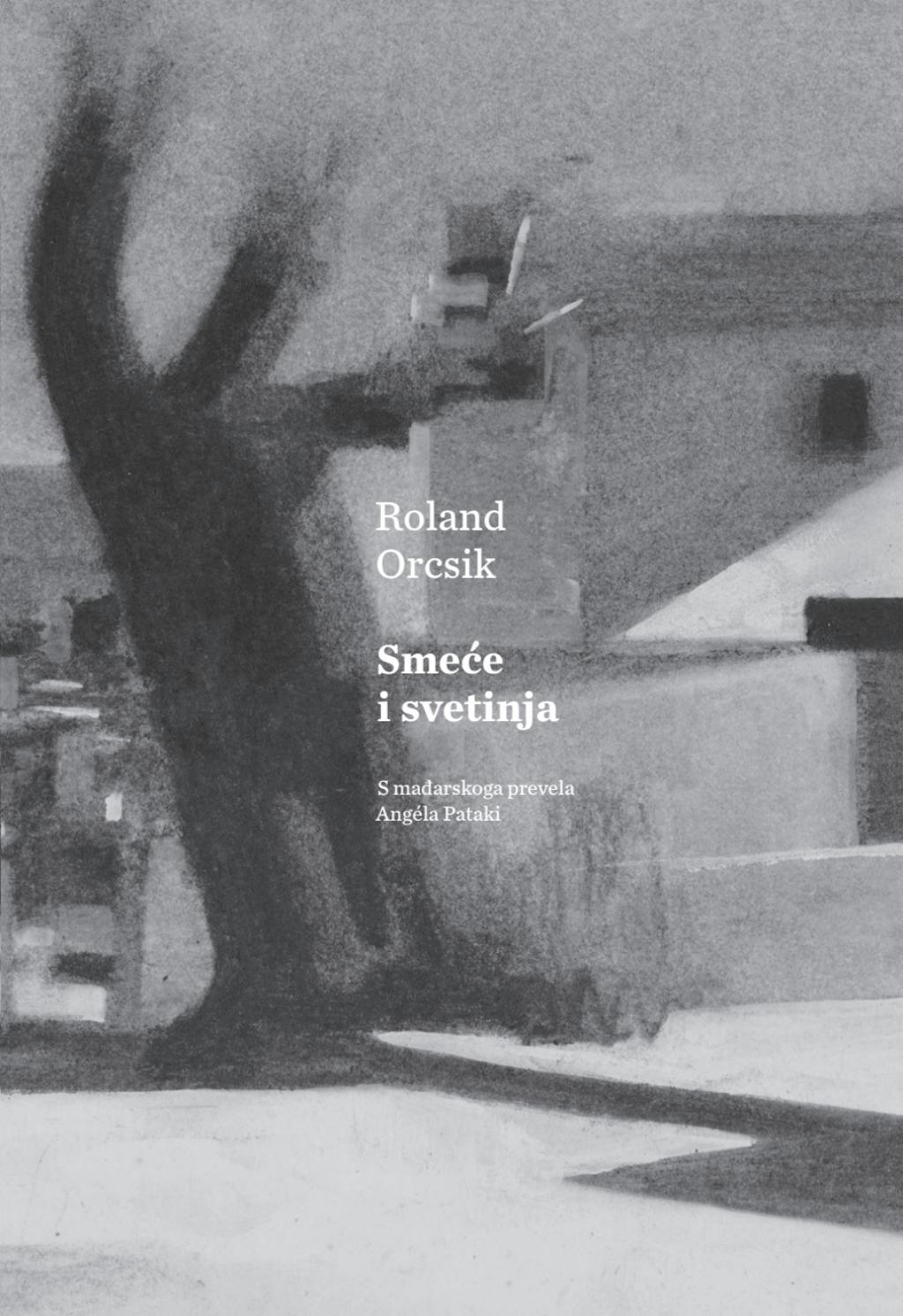
**Smeće
i svetinja**

Roland
Orcsik

**Smeće
i svetinja**

Zagreb, 2021.

Roland
Orcsik

**Smeće
i svetinja**

S madarskoga prevela
Angéla Pataki

Kartaga

Povadio sam tanjure za
doručak, potom uključio
Radio Bartók. Nakon izmoljenog pranja
ruku, i djeca su najzad sjela za stol.
Vilice i tupi noževi zveckali su na bijelim
porculanskim tanjurima, dajući pratnju
Purcellovoj melankoliji. Sjeti me se, ali
na sudbinu moju ne misli, lamentirala je
Didona, i prije nego sam se izgubio
u strmim hridima glazbe, emisija se
završila. Slijedile su splačine od
vijesti s propagandom ponavljanom
do iznemoglosti. Isključio sam ih,
da ne zatruju fine
zalogaje moje djece.
Pomislio sam na Didonu, njezinu ljubav
ukorijenjenu s onu stranu groba.
U moju sudbinu mogu zagaziti, ali —
jedi već, tata, prekinuo me sin.
Tada sam primijetio da u ruci
cijelo vrijeme čvrsto stežem nož,
kao da se u kuhinju krišom
uvukao nevidljiv, ali precizno
opipljiv duh iz podzemnog svijeta.

Zmaj

Zbog čega je ocean tih,
upitala me je kći.
Ne znam, jer
nisam još bio blizu tih obala,
odgovorih.
Ni more ne govori,
pa ipak nije tiho,
nastavila je kći
uvijajući svoje plave kovrče.
Ako je ocean tih, onda
ga se i ne čuje.
Živi li u ždrijelu oceana tišina
umjesto glasa?
Nekada je
davno, tako sam čuo,
netko tamo zaključao zmaja.
Zmaj je užasno gnjevan,
ne može bljuvati
vatru, ocean je gasi,
počeo sam joj pričati.
Ronilac, koji je dospio u blizinu
ždrijela oceana,
na dubini
gdje ni kitovi ne plivaju,
čuo je samo
zmajev promukli glas.

Kao kada se na radiju
između zvučnih valova
čuje pucketanje i šištanje,
vrtlože se u vodi
prigušeni urlici zmaja.
Ako je kao radio,
zašto onda ocean ne
isključi tog zmaja?
Zato što ocean nema ruke,
a zmaj ne funkcionira
na pritiskanje.
Ali odurna beštija
kihat će i prštati sve dok
bude imala koga zadiviti.
Ja mu ne vjerujem,
odbrusila je kći.
Ipak, on ostaje zguren
u ždrijelu oceana,
bit će uvijek takvih
koje će promuklom pjesmom zavesti.
Tako zmaj mami, kao slatkim riječima,
sebi žrtve, zatim ih proždire, sve
dok se ne osnaži i izbavi iz
ždrijela oceana,
kako bi u bijesu spržio svijet.

Kći je razrogačila oči,
nikada ga neću slušati,
viknula je, i druge ču od toga odgovoriti!
Hoće li ocean onda opet biti tih?
Uzalud, zmaj neće uginuti,
u njegovom srcu bijes će i dalje tinjati.
Kći je podigla naglo glavu,
ne treba se zmajevo
srce piriti, nego tišina!
Piriti tišinu?
Kći me je na trenutak pogledala:
Ali zar nije dosadno
cijeli dan biti tih?

Druga priroda

Gospodar je pozvonio, a sluga se istoga trena pojavio na vratima. Upadaj, ohrabrio je starac svježe obrijanog vitkog mladića. Nema ovdje nikoga, rekao je gospodar vedrim glasom, te pokazao na krevet. Sluga je znao što slijedi: otkopčao je pojasa, spustio hlače i zablijesnu njegova snježnobijela stražnjica. Legao je na trbuh, ispružio se na velikom tamnocrvenom krevetu s baldahinom. Ne, ne treba uže, ići će i bez toga. Sigurno? Gospodar je izvukao bič, lagano pogladio prstima kožnate rese. Onda je zamahnuo njime, ali ne iz sve snage, nego fino, nježno. Sluga nije urlikao, samo je stenjao, pokušavao suzdržati se od dahtanja. Hoću da vrištiš, povikao je gospodar. Sluga je poslušno izvršio zadaću a gospodar je nastavio sve nježnijim pokretima gladiti bičem svog omiljenog pripitomljenika. Lupao je i lupao po naježurenoj zadnjici svojega sluge, sve dok jedan glasan, praskav zvuk nije naznačio kraj njihovom komornom komadu. Iz slugine stražnjice izletjela je opruga srebrnog sjaja. Ne mogu vjerovati, zarežao je gospodar, ovo je već drugi put ovoga tjedna, ništa od revolucije, uzdisao je pipkajući pritom komadić opruge koji je stršio. Borio se sa suzama. Neugodan, gotovo nepodnošljiv smrad osjećaja krivnje ispunji sobu.

Daimonion

Slobodanu Tišmi i Szabolcsu Tolnaiju

Ne sjećam se
žrtvenih životinja.
Prema strogim propisima
napiti se
krvi bogova.

Ne sjećam se
tko su oni bili.

Kao operni junak bez
uloge i arije,
u poplavnoj šumi
pjesmom mamim
svete životinje.

Čovjek nije žrtva,
bogovi se okreću
od mene začepljenih noseva.

Iza betonskih kulisa
beskonačno se vrte Bog-
omoljke.

God-
omoljke.
Gott-
omoljke.

Ispijaju, sišu
posljednje kapi moje volje –
krještavi gavranovi moje neplodnosti.

Ja, kralj šume,
koji sam dao živote šumskim demonima.
Iziđite van,
izidite van iz vaših prljavih brloga,
jer ja sam gladan,
jer vi mene služite,
gladan sam i
ne biram,
izidite van,
kapljice vaših duša
u se da udahnem,
u se utopim.

Kao mlin,
tijela vaša fina
za se u prah samljeti.

Mlinovi pakla odjekuju,
izidite van!

Ejakulacija neba
vrelo je zlato!

Vatru blju-
je roj zmaje-
va iz sna.

Ako ne dođeš,
odlazim k tebi.

Ja, daimonion šume,
zrnce dijamanta moje krune,
vidim.

Dakle postojim.

Pod kožom mi ključa
demonska uzbuđenost.

Dođite bliže,
proždrite me,
izbljujte, iserite
meso moje slabašno,
da se stopim sa živim svijetom šume.

Ja, gonjeni žitelj krošnje,
kralj šume,
neokrunjeni
gospodar vječnosti.

Jedino me šuma iznova prihvaca,
kao svog prognanog kralja.
Tu ponovno mogu otpjevati
svoju ariju,
bez publike,
urušen,
kao prepologljeno
deblo.

Ja, šuma,
u krošnjama svojim osjećam
demonsko vrenje.

Dodite bliže,
proždrte me,
izbljujte, iserite
meso moje slabašno.
Da se stopim sa živim.

Ja,
gonjeni žitelj krošnje,
kralj šume,
neokrunjeni
gospodar moći.

Otok vještica

“My skin sits on me like the shirt of Nessus.”

DEREK JARMAN, *Blue*

Uz srušeno, veliko deblo naslonio sam bicikl. Dezső je potrčao naprijed, nestao u orgiji obalnih mirisa. Po pucketanju granja znao sam kamo je odlutao. Polako sam ga slijedio, više puta prilazio vodi, spustio se pred tekućim svetištem na koljena. Iz vode izronila je riba, nisam bio siguran je li to deverika ili karaš – sada je još nejasnije – bućnula je i uto nestade spokoj površine vode glatke poput zrcala. Odvukao sam se nazad do staze, počeо dozivati psa, nigdje, pribjavao sam se pronašao je neko udubljenje, tamo se sklonio, ne pada mu na pamet vratiti se, drevni je zakon pobijedio. Nisam se predavao, dozivao sam ga iznova i iznova. Uto se plave točkice, plave iskrice pojatile preda mnom. Pomislih titra mi pred očima, protrljao sam ih. Pojave su izrastale u plave mrlje, postajale sve brojnije. Na kraju je plavo s neba curilo, iz zemlje, premazalo područje, dodji, kalež sam tvoj, napuni me, ne laj!

Kao da sam oslijepio, samo što sam umjesto ničega vidio plave preljeve, plava debla, plava dijagram stabla rastegnuta kao paukova mreža, pljuvao plave objektne nastavke, skuplja se skuplja skuplja maternica u uvali njezinoj metak hrđavi! Ptice su plavo kriještale, plavo cvrkutale, plavo vrištale,

plavi je krater

mozak tvoj!

Iz dubina su do obale dogmizale ribe,
plavo su zijale, plavi je iscijedak iz njih curio. Mržnja s tobom,
pogladi je! I disao sam plav i vlažan. A zrak je sve teži, olovniji
crkni crkni crkni crkni

ima li ga ili nema svakako

grudaj se! Plavo je i mene nagrizlo, nasitno upecalo u mrežu,
oplelo. Voljeti hoćeš me, voljeti
hoću te, voljeti tvoj bič,

u zdjeli kamenoj srce moje srce tvoje kaša od srca
proročanstvo je tiski kentaur: napola čovjek,
napola plavi reptil postadoh,

sada sam ja gospodar crijevima,

šuti, ljubim te,

šuti.

Na tijelu se koža moja počela zatezati, počelo me plavo daviti,
dahtao sam, htio se probiti, htio se iscijediti
iz trupla

utkao ubrizgao ujetkao

sebe, sjeme, sebe.

Tada me netko, ili ja sam, ugrizao za ruku. Plava porezotina
na tankom sloju. Plavi nagon u mesu.

Šiknuo sam.

Jedino krv. Jedino krv nije plava. Nego topla.

Brisanje valova

onda sam se bacio u red valova što se dizao
zatim streljivo naprijed halapljivo
grabio silu slane vode u pjenušavo kolutanje
prodirući kroz vodu nisam se usudio promatrati taj
univerzum
riba rakova biljaka kamenja školjki
bojao sam se sol će mi nagristi oči
kao što ih ni u tisi ne otvaram tamo zbog pijeska
upalile bi se i jedva bih video zato sam samo zamišljao
oblike ispod površine isto kao unutrašnje
organe planeta premoren od plivanja
ugledao sam ispred sebe armadu valova koja se izdizala
kao naboran sag prostirala pred mnom
jadran premda u njegovim tirkiznim uzorcima sebe
nipošto nisam video jedino samo jadran u brzacima
tise naučio sam plivati grozeći se
jakih struja dok im se nisam prilagodio u moru
lebdeći kao da mi se otapa mišićje
kosti natopljene jadranom
kao tinta na vlažnom papiru
ispirao sam se u plave mrlje ležeći na leđima na vodi
nekoliko minuta predavao se suncu
onda pred val koji se dizao
bacio voda me zapljuškivala koža pjenušala
udaljavao sam se od obale sve više kada začuo sam
kćerkicu koja me dozivala nazad

k razjapljenim stijenama okrenuo se
lagano voda se stišavala jaukala
dok sam napredovao praveći sitne nabore
do koljena blizu bijele šljunčane obale
kći mi se objesila oko vrata
a ti brinula sam se rekla si nismo te uopće vidjele
kao da su te valovi izbrisali
kod kuće sam još satima osjećao
kako mi cijelo tijelo zuji ravnomjerno
kao žila posvuda samo pusto more
rekla si a ja kao da sam zaboravio mater-
inski jezik ni riječ više nisam mogao izgovoriti
na jeziku mi slane krljušti izrasle
u čeljusti se previjao
htio razbiti u rožnate pločice
akvarij od lubanje
tvoj jezik i uši i naježuren
vrat gristi gristi gristi
u sve intenzivnjim valovitim trzajima
u zaljev svijetocrven poput školjke
među bedrima tvojim uliti se

Postupci pročišćenja

Gáboru Lanczkoru

Dobro je što sada sjedim u čamcu, ovoga hladnog dana u studenom. Dobro je što sam u topлом kaputu, i nije mi zima. Što u ruci držim veslo kojim mogu usmjeravati čamac. Što sebe sada vidim izvana, svoj vlastiti odraz na vodi. Onaj tko ti sada govori, rodio se u ovim krajevima, možda je baš u ovoj riječi naučio plivati, premda to nije sigurno, sjećanja su uzbibana. Gotovo cijelo svoje djetinjstvo proveo je ovdje, na Tisi. Kada je prvi put preplivao rijeku, bila je to neka vrsta inicijacije. Tamo na drugoj obali stajala je visoka vrba, nagnuta nad vodu. Na tu se vrbu moglo uspeti, skok na glavu bio je zabranjen, svi su govorili da tako možeš slomiti vrat. Jednom sam pokušao, i imao dojam kako sam uradio neku vrlo veliku stvar. Poslije sam saznao kako je neki dječak mojih godina umro na isti način. Voda je na tom mjestu, gdje je on lupnuo, bila odviše plitka, i doista je slomio vrat. Ne znam zašto sam se ovoga sjetio, ne znam zašto se baš ovoga sjetio onaj tko ti sad govori. Vidjeti nevidljivo, ribe, vodenii svijet Tise, kao kada nastojim predočiti si u mislima silu koja drži stijenu na okupu. Ili način na koji pišem, razmišljam, osjećam. U mojemu rodnom gradu kupao sam se uvijek na plaži s betonskim stubama, zato što su tamo bili moji drugari, tamo su bile cure u bikinijima. U biti mi je oduvijek bila želja otkriti neku novu dionicu Tise, neko mjesto gdje još nisam plivao, otkriti neku nepoznatu prevlaku. Kupao sam se već i u Gangesu, u

Rishikeshu ispod Himalaja. Gustoća te rijeke je manja od Tisine, svjetlijia je, podosta hladnija, a brzaci teže osvojivi. Ali isto je tako mutna, uzaludno sam otvarao oči, ništa u vodi nisam vidio. Očekivao sam da će na svetoj rijeci doživjeti neko čudo. Ali na kraju sam se jedva dokopao obale. Dok sam se sušio na suncu, uživao sam u tome kako mi se kapljice vode kotrljaju niz kožu, razmišljao sam o Tisi, i o tome kako je dobro što sam ovdje. Tisa je jedna takva priča, jedan takav početak koji daje obavijest o tome da sam stigao svome kraju, premda je Tisa, izuzev ako se ne isuši, zapravo sve što ovdje postoji i sve što će ovdje postojati, kao i na obalama Ulaja i Hiddekelu gdje i mnogi razboriti umiru kako bi nas stavili na kušnju, pročistili i izbijelili do kraja vremena; jer čas još nije kucnuo. Kada više ne budem živio, barem ne budem ja živio. Lista zarobljenika ubijenih i bačenih u Tisu, zatim osveta kao dodatak na sve to: kuš. I tada se podiže val, i začuh čovjeka odjevena u lanene haljine, koji stajaše iznad vodâ rijeke; on podiže k nebu desnicu i ljevicu, kunući se vječno živim, nakon jednog vremena, dva vremena i pola vremena — kada dođe kraj rasulu snage svetoga naroda — sve će se to svršiti. Kako se ti zoveš? Danijel. A tko si ti? Poznavao sam u vrtiću jednoga Danijela, bio je mješovitog porijekla, kao i ja. Samo što je njemu otac bio Srbin, a ne majka, kao meni. Danijel je bio u srpskom odjelu, ja u mađarskom. Zbog neke dotrajale traktorske

gume na igralištu vrtića, potukla se ta dva tabora. Danijel mi je jednom prišao, želio se družiti sa mnom, pružao mi je ruku, ali ja sam ga lupio pesnicom u lice. Poslije, kada smo već bili u školi, zajedno smo išli na karate i na Tisu na plivanje. Potom je došao rat, ne znam što se s njime dogodilo, njegovo prezime sam zaboravio. Možda se on niti ne sjeća tog udarca u vrtiću. Ili se sjeća drugačije. Ako je uopće živ. U vrtiću ništa nisam znao o proroku Danijelu, niti me je vjera mnogo interesirala. Bojao sam se zapravo crkvi iz kojih se širio sumoran, zagušljiv miris tamjana, od svih tih voštanih tijela koja su prizivala smrt. Ali najviše sam se bojao strogih svećenika, čak se i danas nakostriješim, čim ih se sjetim. Jedan moj drugar je imao čamac, ali ne ovakav u kakvom ja sada sjedim, nego motorni čamac. Kada mene i moje pajtaše nije bila volja preplivati Tisu, pozvali bismo ga da nas preveze na drugu obalu. Motor bi zabrujao, mi ušli u čamac, taj miris goriva čak i danas osjećam, te bismo se otisnuli na vodu. Okretao sam se, gledao prema plaži s betonskim stubama, i Tisu koja se uzburkala i namreškala od propelera motora. Zatim bih gurnuo ruku do lakta u rijeku, uživao u tome kako bacam valove, kao da su mi izrasle peraje. Mene uzalud moliš da te prevezem na drugu obalu. Nisam dobar u veslanju, jednom sam čak i pokušao, pa smo se supruga i ja samo vrtjeli u krug zajedno s čamcem, poslije sam nekako uspio shvatiti kako treba veslati, uspijevao sam se

čak i kretati neko vrijeme, ali onda se opet nešto dogodilo i mi smo se ponovno zavrtjeli. Ja očito nisam taj koji će te prebaciti čamcem na drugu obalu, tamo među visoke vrbe. Skoči, dakle, sâm u Tisu, hop, i preplivaj. Ili nauči veslati, bolje od mene. Dobro je što sada možeš ići u susret svršetku! Sada smiješ počivati.

Debora

Kod stanice Keleti, u podzemnoj ispred kioska za jeftinu pizzu, prodavala je samu sebe. Na prvi pogled: deset-dvanaest godina. Usne podebljane, oči iscrtane. Prednji zubi su joj nedostajali, i gornji i donji. Izbijeni su ili izvađeni u poslovne svrhe. Tijesna minica, koščata građa. U štiklama srebrne boje, šepala je gore-dolje.

Pored nje ostarjeli je harmonikaš svirao nekakav kuplet. Kod nogu mu prostrte dnevne novine, sadržaj prekriva šaka sitnine bačene starcu.

Cura me zije vajući pogleda.
Zatim počne zijati. Glasa
niotkud. Ipak, kristalno
jasno sam čuo:

*Sva se zemlja tresla,
lila se nebesa,

oblaci curkom daždjeli.*

I glas se poslije toga
prepolovio:

*Brda se tresla,
Dođi,
pred tobom, o Jahve.*

na minutu-dvije, tu blizu.

*Tuđe bogove sebi izabraše,
Ne boj se, svrši u mene,
i zato im rat stade pred vrata.*

maternica mi je izvađena.

*Tako neka ginu, Jahve,
svi neprijatelji tvoji!*

Ne idi,

*A oni koji te ljube
nek budu kao sunce
gdje si –
u njegovoј snazi!*

Smeće i svetinja (Navagraha, Guwahati)

Taksijem gore, po uskim
serpentinama planine
Chitrasal, do hrama
devetog planeta.

Na parkingu tek poneki turist,
smeće i majmuni.

Dotrajala bijela vrata hrama
širom otvorena.

Svatko može ući.

Kod crvenih stuba
izuvam cipele.

Bosih nogu stajem na mlaki kamen
i krećem k debeljkastoj
kapeli s brazdastom
kupolom.

Iznad zasvođenog ulaza
zlatna zvona vise
poput vimena.

Kao kad podigneš pogled k
nebu u kolovosku večer:

mir u polumraku
svetilišta.

Osam lingama u krugu,
do koljena dosegli
Šivini erektilirani stupovi.
Sićušne uljanice u podnožju
trepere kao svjetlucave
kapljice sperme.

U smjeru kazaljke na satu,
obilazim lingame
u krug.

Snaga mog tijela
moj je um.

Iza mene svećenik,
hrabri me da stupim u centar,
tamo me čeka deveti,
Sunce.

Kao da hodam po toplovom,
crnom vosku,
kamen je mekan pod
nogama.

Saginjem se k Suncu.

Htio bih taj prostor
obasjan uljanicama fotografirati,
ali moj telefon
ni na što ne reagira.

Vani se netko nasmije.

Jedan omalen majmun
koji se češe.

Korak do njega,
zjapi ponor.

Ispod, kao zelena
anakonda, vijuga
virovita rijeka Azije:
smeće i svetinja,
Brahmaputra.

Kratki valovi

kupio sam kilogram jabuka, ali
čekaj, htio bih iskren
vinuli se dim i gnjev
netko je noćas razbio prozor
policajci pitali mene
tad je baš projurilo vozilo
zrak je bio zaparan koža vlažna
disala si ubrzano primalj
nije mogla biti s tobom nisam mogao

naočtrio sam nož, presjekao
krv je šiknula krvi ču te
predati i krv će te progoniti
pomislio sam čujem ezekiela presjekao
svoj san, polovica bila crvljiva ti
od krvi nisi prezala, krv će te
progoniti
presjekao sam jabuku, oštar nož za prst
me ujeo, rana zasiktala

dali mi škare u ruke, oči još
nisi imao otvorene, prerezao
gipku pupčanicu, krv ti je majka
rekli su nećeš ništa osjetiti
i dat ču vam novo srce, odjekivalo je, i
izvadit ču iz tijela vašega srce kameno i

dat єu vam srce od mesa, ali tko je to
rekao i zašto, ne sjećam se
imena ulice u kojoj stanuj

vidiš me kao što ja sebe
nikada nisam, kao životinja
prije nego je jezik
dali mi te u ruke, povijenog
lebdio sam od twoje papirnate težine
pričao ti, tada ne
jezik, već twoja pažnja, taj zvuk me
ispunio, taj životinjski zvuk, ali više
životinja, manje ja

Čist

“A, a”,
oblikovao si svoje prve riječi
posežući za Dezsőom.
Dlakavo tijelo psa
škakljalo ti je maštu;
tada nisi
još otkrio vlastito
(gipku kožu, mekano meso,
pokretljivu strukturu
čvrste koščate građe.)
Sićušnim rukama gnječio si
valjkastog jazavčara,
a on bezvoljno trpio
tu blagu torturu.
Ispred prozora projuri
automobil sa sirenom,
nad gradom je štektao
helikopter.
Htio sam nešto reći, ali me prekinuo
prorok Amos:
“Mudrac šuti u
ovo vrijeme,
jer vremena su tako zla”.
“A, a”, bio si sve glasniji, znajući da
onaj tko laje prigiba šiju
na zapovijed.

Držao sam te za ruku,
zajedno smo koračali za psom.
“A, a”, ustremio si se
opet na crnog kržljavca
sklupčanog na sagu.
“A, a”,
odjekivao mi je u glavi taj
čist otpor.

Komad u zrcalu

cis-mol prodire u ušne kanale
polako i ravnodušno kao lijes
u hranidbeni lanac zemlje
trava poslije njega izrasta kao ušne
dlake što izbijaju tragom zvuka
uvečer se oglasi mol koji oslobađa
zadrijemali cis ispod ušne masti
ne čujem tko udara u zvona tko skamenjeno
zuri u zrcalo zvuka moj glas
ne čuješ tko hramlje iza tvojih leđa
masnim labirintima slušnih kanala
tko svira na harmonici u onoj
venecijanskoj gondoli treperi
slušna opna probijena žalcem gudala
i kao krv tragom prodiranja
potekne tvoj glas moj glas onaj sretan
sve dok me ne primi i pokopa u sebi Alma
mater na riječ sretan nestalo je struje
smetlište mojega sjećanja smrdi
tko danas umire na sedamdesetoj stranici
čitam vani grmi pljušti mi unutra
u drvenoj kućici na kraju ture
sitne oči životinje kao crne perle
nehotice zasvijetle daju znak spreman je
mol odjekne u ušnoj školjki crni biser
crni cis izranja i blista
u nedovršenom zaključanom komadu

Žarulja u mulju

Sjeo sam na deblo,
tik uz tok Tise.
Smeđe-zelena rijeka
vukla je neki nanos.
Žarulja se
zaglavila u granje uz obalu.
Kroz tanak procjep njezina staklenog zida
uvlačili se voda i pjesak.
U divljem se okružju koprcao
negdašnji izvor umjetnog svjetla.
Kao da je za svojim korijenjem tragala
u tiskom podzemlju
potonulom u mulj,
spremna istrunuti –
nesposobna propasti.

Budimpeštanski medenjak

“Grobnicom jekovi ječahu.”
Ady: *Selidba iz grada kletvi*

Na pozornici bukne plamen,
vatra i gorak dim
prokulja prema gledalištu:
kraj ispadne uvertira.

Mahler je iz svog orkeстра
cijedio Wagnera:
jedna se mačka prošuljala
kroz junačku romantiku.

Djelotvorna snaga
brzo je opala;
Židov u Operi,
orio se Parlament.

Doviđenja u areni,
potakne Gustav rulju.
Čak i vratar pljune za njim:
Budimpešta je pala.

Umjesto suza na
rastanku, lukav odlazak.
Kad vrijeme steže, ne
treba ti jeftina drama.

Bio je kao dva medenjaka
u njegovoј ladici —
ni Mađar, ni Židov.
Porijeklo: nepoznato.

Selimo se zajedno

Baš sam vozio bicikl
kada je na zebri viknuo za mnom
krupan, dobrohotan poštar,
i izvukao Mahlerova pisma iz torbe.

Knjiga je svjetlost dana ugledala za života
udovice, a svijet podvalu:
retuširani portret *Almschili*,
jer memoare i pisma pišu pobjednici.

Premda ni *Gustl* nije bio bezazlenjak,
ne samo suprugu: svoje glazbenike,
i sebe samoga samljeo je u remek-djela.
Htio je biti mučenik, pravi,

ili točnije svjedok glazbe,
kao zaneseni redovnik s čembalom
na Giorgioneovom platnu.
Preslika tog platna visjela je na zidu

radne sobe, reprodukcija Mahlerove
misli, otjelovljenje čvrstog i
strogog duha koji ima jednog boga:
glazbu, sve drugo je nevažno.

Zanosna udovica specijalizirana
za stjecanje slave knjigu je objavila

u prešutnim vremenima, kada se
iznova pljuvalo po imenima ulica,

i nitko nije znao gdje točno živi,
i *Adagietto* je odavno već odvijorio,
jer bio je vihor, žuboreća ljubav,
oproštaj od pljesnive Europe.

Vozio sam kući sretan, konačno
imam knjigu a ti me kod kuće čekaš.
Pljunu li opet po imenima ulica:
selimo se zajedno s našom knjigom.

List kupusa

“Ako imate crva u mozgu, možete ga ukloniti tako što ćete staviti list kupusa na uho, i crv će ispuzati na kupus.”

NORMAN MAILER

Probudio se, okupan znojem.

Nikako ponovo zaspasti.

Vrtio se dugo u krevetu:

živci me ne pustiš na miru.

Isteturao u dnevnu sobu.

Prozorsko staklo blistalo je od pare;

sjeo u fotelju, pogledom prelijetao imena na polici s knjigama.

Po sobi su šarale misli: mnoštvo leševa u knjiškim ljesovima.

Nakon Mailera sjetio se Mahlera, zapjevušio njegovu pjesmu:

Wo die schönen Trompeten blasen,
zvuk trube prizivao je
zelenu ravnicu, zvao kući vojnika
odvabljenog u rat... nakon ponoći

prišuljali se kržljavi vukovi,
zagušena simfonija žudnji.

Stavio list kupusa na uho,
i čekao, možda na zvuk roga iz daljine.

Garfieldov trbuščić

Ne putujem nikamo.
U Parizu bih mijaukao isto
kao i nasred svoje sobe.
Zašto bih napustio ugodan
pupak svojega svijeta?
Maksimalno
Jadran, tamo bih – možda – skoknuo.
Naravno: ako me povezu.
U svetoj horizontali.
Neka trči tko nema pivo.
Bez nostalgije, molim.
Zbog prošlosti neka se žirciraju
drugi. Meni nije do toga.
Prije sam za neki sočan biftek,
ukusnu kavicu.
Mali je moj bog, može
mi u trbuhi stati.

Peepshow

I wanna be your dog

U razvučenom poslijepodnevnu,
pristiže polako

i pućka ka selskoj rampi
pospani autobus, te staje.

Na hrđavoj postaji
nigdje nikoga,

samo pseći par, slijepjen u
nespretnom činu parenja:

jednomoje je zadnja noga zapela
u vatreni čmar onoga drugog.

Njihovo se teško dahtanje
širi predjelom koji tone u sluzav sumrak.

Nigdje nikoga,
nema tko razdvojiti uklete izrode:

u otvor Europe, rastrljan do krvi,
hrli neka druga Europa.

Orcsik
Roland

**Szennyezett
szent**

Karthago

Előpakoltam a tányérokat
a reggelihez, majd bekapcsoltam
a Bartókot. A kicsalt kézmosás után
a gyerekek is végre az asztalhoz ültek.
Csörögtek a villák s a tompa kések
a fehér porcelántányérokon, aláfestve
Purcell melankóliáját. Emlékezz rám,
ám sorsom feledd, lamentált Dido,
és mielőtt belevesztem volna
a lefelé hajló hangszurdokba, véget
is ért a műsor. Hírmoslék következett
a már orrvérzésig ismételt
propagandával. Kikapcsoltam,
meg ne fertőzze gyerekeim
finom falatozását.

Didóra gondoltam, a síron túl
gyökerező szerelmére.

A sorsomba belemaszatolhatnak, de –
egyél már apa, szakított félbe a fiam.

Ekkor vettem észre, mindvégig
szorosan markoltam a kést,
mintha láthatatlan, ám pontosan
kitapintható alvilági szellem
settenkedett volna be a konyhába.

Sárkány

Mitől csendes az óceán,
kérdezte a lányom.
Nem tudom,
még sohasem jártam a partjainál,
válaszoltam.
A tenger sem beszél,
ám attól még nem csendes,
folytatta a lányom
hullámos szőke tincseit pödörve.
Ha az óceán csendes, akkor
hallani sem lehet.
Csend lakik az óceán torkában
a hang helyett?
Úgy hallottam,
valamikor régen
valaki bezárt oda egy sárkányt.
A sárkány szörnyen mérges,
nem okádhat tüzet,
eloltja az óceán,
kezdtem bele a mesébe.
Az a búvár, aki az óceán torkának
közelébe került,
olyan mélyen,
ahol a bálnák sem úsznak,
csupán a sárkány
rekedt hangját hallotta.

Mint amikor a rádióban
a hanghullámok között
recsegést, sistergést hallani,
örvénylik a vízben
a sárkány fojtott üvöltése.
Ha olyan, mint a rádió,
akkor az óceán miért nem
kapcsolja ki a sárkányt?
Mert az óceánnak nincs keze,
a sárkány pedig nem gomb-
nyomásra működik.
Addig prüszköl és fröcsög az
undorító bestia,
míg van, akit ezzel elbűvöl.
Én nem hiszek neki,
vágta rá a lányom.
Attól még ott gubbaszt
az óceán torkában,
mert minden lesz valaki,
akit elcsábít rekedt dalával.
Ahogy a sárkány magához édesgeti
az áldozatait, felfalja őket,
míg meg nem erősödik, s kiszabadul
az óceán torkából,
hogy dühében fölperzelje a világot.
Lányom szeme kikerekedett,

sohasem fogok rá hallgatni,
kiáltotta, és másokat is lebeszélek erről!
Akkor újra csendes lesz az óceán?
Hiába, a sárkány nem pusztul el,
dühe továbbra is a szívében parázslik.
Lányom felkapta a fejét,
nem a sárkány szívét,
hanem a csendet kell szítani!
Csendet szítani?
Lányom egy pillanatra rám tekintett:
De nem unalmas egész nap
csendben maradni?

Második természet

Az úr csönett, a szolga pedig márás az ajtóban termett. Bújj beljebb, biztatta az öreg a frissen borotvált suhancot. Nincs itt senki, mondta kedélyesen az úr, majd az ágyra mutatott. A szolga tudta, mi következik: kicsatolta az övét, lehúzta a nadrágját, elővillant hófehér ülepe. Hasra feküdt a nagy, bordó színű baldachinos ágyon. Nem, nem kell kötél, anélkül is menni fog. Biztos? Az úr elővette a korbácsot, simogatta a rojtos bőrcsíkokat. Aztán suhintott vele egyet, de nem erőből, hanem finoman, gyengéden. A szolga nem üvöltött, csak nyöszörgött, próbálta visszafogni a zihálást. Azt akarom, hogy üvölts, kiáltotta az úr. A szolga szófogadóan teljesítette a parancsot, az úr pedig egyre gyengédebben simogatta korbácsával kedvenc idomítottját. Addig-addig suhintgatta a szolga libabőrös fenekét, mígnem egy zajos, reccsenő hang véget nem vetett kamaradarabjuknak. A szolga fenekéből ezüstdényű rugó tört elő. Nem igaz, mordult fel az úr, ez már a második ezen a héten, lőttek a forradalomnak, sóhajtott, közben a kiálló rúgódarabkát tapogatta. Könnyekkel küszködött. Orrfacsaró bűntudat töltötte be a szobát.

Daimon

Slobodan Tišmának és Tolnai Szabolcsnak

Nem emlékszem
az áldozati állatokra.
Szigorú előírás szerint
megittasulni
az istenek vérétől.

Nem emlékszem,
kik voltak ők.

Mint egy szerep és ária nélkül
maradt operahős,
az ártéri erdőben
énekemmel a szent
állatokat csalogatom.

Az ember nem áldozat,
orrukat befogva
elfordulnak tőlem az istenek.

Betonkulisszák mögött
örökmegzgó Bog-
arak.

God-
arak.
Gott-
arak.

Kiisszák, kiszívják
akaratom utolsó cseppjeit –
meddőségem krákogó, károgó hollói.

Én, az erdő királya,
az erdő démonjainak nemzője.
Bújjatok elő,
bújjatok elő piszkos odvaitokból,
mert éhes vagyok,
mert ti szolgáltok engem,
éhes vagyok,
nem válogatok,
bújjatok elő,
lelketek páráját
magamba szívom,
magomba olvasztom.

Mint egy malom,
finom testeteket
a magaméval porrá őrölni.

A pokol malmai zúgnak,
bújjatok elő!

A menny magömlése
forró arany!

Álmok tűz-
okádó sár-
kányraja.

Ha nem jössz,
hozzád távozom.

Én, az erdő daimonja,
gyémányszem a koronámon,
látok.

Tehát vagyok.

Bőröm alatt
a démoni gerjedés.

Gyertek közelebb,
faljatok föl,
okádjátok, szarjátok ki
gyenge húsomat,
hadd szervesüljek eggyé az erdővel!

Én, az üldözött lomblakó,
az erdő királya,
az öröklét
koronázatlan ura.

Egyedül az erdő fogad vissza,
mint száműzött királyát.

Itt újra elénekelhetem
áriámat,
közönség nélkül,
magamba roskadva,
mint egy félbehásított
fatörzs.

Én, az erdő
a lombjaimon érzem
a démoni erjedést.

Gyertek közelebb,
faljatok föl,
okádjátok, szarjátok ki
gyenge húsomat.
Szervesüljek eggyé.

Én,
az üldözött lomblakó,
az erdő királya,
a hatalom
koronázatlan ura.

Boszorkánysziget

“My skin sits on me like the shirt of Nessus.”

DEREK JARMAN, *Blue*

Kidőlt, nagy fatörzsnek támasztottam a biciklim. Dezső előrefutott, beleveszett a parti szagorgiába. Az ágak reccsenéséből tudtam, merre kutyagol. Lassan követtem, többször letértem a vízhez, letérdeltem a folyékony szentélyhez. A vízből felmerült egy hal, nem tudtam kivenni, keszeg vagy kárász – most még homályosabb –, szétloccsantotta a felszín tükörsima nyugalmát.

Visszamásztam az ösvényhez, hívogatni kezdtem a kutyát, sehol, félni kezdtem, talált valami odút magának, ott meghúzódott, esze ágában sincs visszatérni, győzött az ősi törvény. Nem adtam fel, újra és újra hívtam. Közben kék pettyeket, kék villanásokat láttam magam előtt. Azt hittem, káprázik a szemem, megdörzsöltem. Kék foltokká nőttek a jelenések, egyre szaporodtak. Végül kék csorgott az égből, a föld alól, bemázolta a teret, gyere,

kelyhed vagyok,
tölts meg,
ne ugass!

Akárha megvakultam volna, csak épp a semmi helyett kék árnyalatokat láttam, kék fatörzseket, pókhálóként feszülő, kék ágrajzokat, kék tárgyragokat köptem, lapul a lapul a lapul az anyaméh öblében rozsdás golyó!

A madarak kéken vijjogtak, kéken csicseregtek, kéken sikoltoztak, kék kráter az agyad!

A mélyből a partra kúsztak a halak,
kéken tátogtak, kék váladék ömlött belőlük. Veled a
gyűlölet,
simogasd meg! És nyirkos kéken lélegeztem. A levegő meg
egyre nehezebb, ólmosabb
dögölj meg dögölj meg dögölj meg dögölj meg
ha van ha nincs akkor is
gödrösödj! A kék engem is kikezdett, apránként
behálózott, körbetekert. Szeretni akarsz, szeretni akarlak,
szeretni korbácsod,
köedényben a szívem a szíved a szívroncs a jóslat tiszai
kentaur: félig emberré,
félig kék hüllővé formálódtam,
most már én vagyok az úr a belekben,
hallgass, csókom,
hallgass.
Testemen feszülni kezdett a bőr, fojtogatni kezdett a kék,
ziháltam, ki akartam törni, ki akartam szopni magam
a hullából
beleszövődtem belefröcsköltem belesavaztam
magom magom magam.
Ekkor valaki, vagy én, belemart a kezembe. Kék hasítás a
vékony rétegen. Kék indulat a húsban.
Kiserkentem.
Egyedül a vér. Egyedül a vér nem kék. Hanem meleg.

Hullámtörlés

majd egy emelkedő hullámsornak vetődtem
utána nyílegyenesen előre mohón
markoltam a sós víztömeget a habzó gomolygásba
nyomulva a víz alatt nem mertem lesni a halak
a rákok a növények a kövek a kagylók
kozmoszát féltem kimarja a só a szemem
ahogy a tiszában sem nyitom ki ott a homoktól
gyulladna be és alig is látnék így elképzeltetem
a felszín alatt a formákat ahogyan a belső
szerveimet a bolygókat az úszástól kimerülten
az előttem tornyosuló hullámhadra pillantottam
gyűrődő szőnyegként terült elém
adria ám türkiz mintázatában magamat
sehogy pusztán adriát látta a sodró
tiszában tanultam meg úszni az erős
áramlástól irtóztam míg rá nem hangolódva a tengerben
lebegtem mintha olvadna az izomzatom
a csontozatom adriával átitatódva
mint egy áztatott papíron a tinta
kék foltokká mosódtam hanyatt fekve a vízen
perceig kitárulközva a napnak
majd egy emelkedő hullám elé
vetettem magam nyaldosott a víz pezsdült a bőröm
egyre távolodtam a parttól mikor meghallottam
kislányom hívogatását hátra
a tátogó sziklák felé fordultam

lassan csillapodott nyögött a víz
ahogy haladtam apró fodrokat keltve
a fehér kavicsos parton a térdig érő vízben
lányom a nyakamba csimpaszkodott
te pedig aggódtam mondtad sehol sem láttunk
mintha eltöröltek volna a hullámok
otthon órákig éreztem még
egész testem egyenletesen zsongó
ütőér mindenütt a csupasz tenger
mondtad én pedig mint aki elfejtette anya-
nyelvét szólni sem tudtam hirtelen
nyelvemen sós pikkelyek nőttek
állkapcsomban vergődött
ki akart törni szilánkosra
a koponyaakkváriumot
a nyelvedet a füledet a libabőrös
nyakadat falni falni falni
fokozódó hullámrángásokkal
combjaid közti kagylóként rózsálló
öbölbe ömölve

Tisztulási folyamatok

Lanczkor Gábornak

Jó, hogy most itt ülök egy csónakban, novemberi hidegben. Jó, hogy meleg kabát van rajtam, és nem fázom. Hogy az evezőt a kezemben tartom, amivel irányíthatom a csónakot. Hogy most kívülről látom magamat, tükröződésemet a vízen. Aki hozzád beszél, e vidéken született, talán ebben a folyóban tanult meg úszni, persze ez nem biztos, hullámzóak az emlékek. Szinte egész gyerekkorát itt, a Tisza töltötte. Amikor először átúszott a túlsó partra, az egyfajta beavatás volt. Ott a túlsó oldalon állt egy magas, vízre hajoló fűzfa. Arra a fűzfára föl lehetett mászni, tilos volt fejest ugrani, mindenki azt mondta, kitörheted a nyakad. Egyszer megpróbáltam, úgy éreztem, valami hatalmas dolgot műveltem. Később megtudtam, hogy egy korombeli fiú így halt meg. Túl sekély volt a víz azon a ponton, ahol ő belecsapódott, és valóban a nyakát törte. Én nem tudom, mért jutott az eszembe, nem tudom, hogy miért jutott eszébe annak, aki most hozzád beszél. Látni a láthatatlant, a halakat, a Tisza vízi világát, mint amikor próbálom elképzelni a szikla összetartó erejét. Ahogyan írok, ahogyan gondolkodom, ahogyan érzek. A szülővárosomban mindig a betonlépcsős strandnál fürödtem, mert ott voltak a barátaim, ott voltak a bikinis lányok. Valójában mindig is szerettem volna fölfedezni a Tisza egy új szakaszát, ahol még nem úsztam, fölfedezni egy ismeretlen földnyelvet. Fürödtem már a Gangeszben is, Rishikeshben a Himalája alatt. Állaga

hígabb a Tiszáénál, világosabb, jóval hidegebb, a sodrása ellenállhatatlanabb. Ám ugyanolyan homályos, hiába nyitottam ki a szemem, semmit sem láttam benne. Azt reméltem, valami csodában részesülök a szent folyóban. Aztán a sodrással szemben nagy nehezen tudtam csak kivergődni a partra. Miközben száradtam a napon, élveztem a bőrömön legördülő cseppeket, a Tiszára gondoltam, s arra, hogy milyen jó, hogy itt vagyok. A Tisza egy olyan történet, egy olyan kezdet, amely arról ad hírt, hogy én véget érek, ám a Tisza, hacsak ki nem szárad, minden, ami itt volt és ami itt lesz, mint Ulaj és Hiddekel partjainál, amikor elhullanak az értelmesek közül is, hogy megpróbáltassanak, megtisztítasának és megfehérítésenek a vég idejéig; mert a rendelt idő még hátravan. Amikor már nem élek, legalábbis nem én élek. A Tiszába lőtt foglyok névsora, majd ráadásként a bosszú: kuss. És föltámad a hullám, és hallám a gyolcsba öltözött férfiút, aki a folyóvíz felett vala, hogy felemelé az ő jobb kezét és bal kezét az ég felé, és megesküvék az örökké előre, hogy ideig, időkig és fél időig, és mikor elvégezik a szent nép erejének rontását, mindenek elvégeztetnek. Téged hogy hívnak? Dánielnek. És ki vagy? Óvodában ismertem egy Dánielt, kevert származású volt, mint én. Csak neki az apja volt szerb, nem az anyja, mint nekem. Dániel szerb, én magyar csoportba jártam. Az óvodai játszótér kopott traktorgumijaiért verekedett a két

tábor. Dániel egyszer odajött hozzám, barátkozni akart, kezét nyújtotta, én viszont ököllel az arcára csaptam. Aztán iskoláskorunkban együtt jártunk karatéra, meg Tiszára úszni. Majd jött a háború, nem tudom hová sodródott, a vezetéknevét elfelejtettem. Lehet, hogy ő nem is emlékszik arra az óvodai ütésre. Vagy máshogyan emlékszik. Ha még él egyáltalán. Óvodában semmit sem tudtam Dániel prófétáról, nem is nagyon érdekkelt a vallás. Igazából féltem a komor, fojtó tömjénszagot árasztó templomuktól, azoktól a halált idéző viasztestektől. Ám leginkább a szigorú papok ijesztettek meg, még ma is borsódzik a hátam, ha rájuk gondolok. Egy barátomnak volt egy csónakja, nem olyan, amilyenben most én ülök, hanem motorcsónakja. Amikor a cimboráimmal éppen nem volt kedvünk átúszni a Tiszát, szoltunk neki, vigyen minket a túlsó partra minket. Felbőgött a motor, beszálltunk, érzem most is a benzinszagot, és szelni kezdtük a vizet. Hátra-hátrapillantottam a betonlépcsős strandra, a motor propellereitől kisebesedett, fodrozódó Tiszára. Majd könyéig a folyóba nyúltam, élveztem, ahogyan hullámot vetek, mintha uszonyom nőtt volna. Engem hiába kérsz meg, hogy vigyelek át a túlsó partra. Nem nagyon tudok evezni, egyszer már próbálkoztam vele, a feleségemmel a csónakkal körbe-körbe forogtunk, aztán valahogy rájöttem, hogyan lehet evezni, és sikerült egy ideig haladni, majd valami megint történt, és újra

körbe-körbe pörögtünk. Mégsem én leszek az, aki téged a csónakban átvisz a túlsó partra, a magas fűzfák közé. Szóval, ugorj egyedül a Tiszába, zsupsz, és úszd át. Esetleg tanulj meg evezni, jobban, mint én. Jó, hogy majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.

Debóra

A Keletinél, az aluljáróban az olcsó pizza-árus előtt kínálta magát. Ránézésre tíz-tizenkét éves. Vastagított ajkak, kihúzott szemek. Elől hiányoztak a felső és az alsó fogai. Üzleti célból kiütötték vagy kihúzatták. Feszes miniszoknya, csontos alkot. Ezüst tűsarkújában csámpán fel-alá sétált.

Mellette egy öreg, tangóharmonikás férfi valami kupléjt játszott. Szétterített napilap a lábánál, tartalmát eltakarta az öregnek dobott maréknyi apró.

A lány ásítva felém pislantott. Majd tátogni kezdett. Semmi hang. Mégis kristály-tisztán hallottam:

*Megrendült a Föld,
csepegett az ég.*

A fellegek is víztől áradának.

Utána meg ketté szakadt a hang:

*A hegyek megrendültek
Gyere,
az Úrnak orczája előtt.*

pár perc, itt a közelben.

*Új isteneket ha választott a nép,
Ne félj, élvezz belém,
mindjárt kigyúlt a harcz a kapuk előtt.*

kiműtötték a méhemet.

*Így vesszenek el minden te
ellenségeid, Uram!*

Ne menj el,

*De a kik téged szeretnek,
tündököljenek, mint a kelő Nap
hol vagy –
az ő erejében!*

Szennyezett szent (Navagraha, Guwahati)

Taxival föl a Chitrasal hegy
keskeny szerpentinjein,
a kilenc bolygó
templomához.

A parkolóban kósza turisták,
szemét és majmok.

Kitárva a templom kopott,
fehér kapuja.

Bárki beléphet.

A vörös lépcsőnél
leveszem a cipőm.

Mezítláb lépek a langyos kőre,
a barázdás kupolájú,
zömök kápolna
felé indulok.

A csúcsos ívű bejárat fölött
tőgyként csüngő arany-
harangok.

Mint amikor este fölnézek
az augusztusi égboltra:
nyugalom a szentély
homályában.

Körben a nyolc lingam,
Siva térdig éró,
erekta lábtartó oszlopai.
Parázsló ondósejtek
a tövüknél hunyorgó,
apró mécsesek.

Az óramutató járásának
irányában körbejárom
a lingamokat.

Testem ereje
a tudatomé.

Hátam mögött a pap,
bátorít, menjek a centrumba,
vár a kilencedik,
a Nap.

Akárha meleg, fekete
viaszon járnék,
puha kő a talpam
alatt.

Lehajolok a Naphoz.

Lefényképezném
a mécsesektől csillámló ūrt,
ám a telefonom
semmire sem reagál.

Odakint valaki fölkacag.

Egy kisebb termetű,
vakarózó majom.

Tátongó szakadék
egy lépéstre tőle.

Zöld anakondaként
kígyózik alatta Ázsia
férfias sodrású folyója:
a szennyezett szent
Brahmaputra.

Rövidhullámok

vásároltam egy kiló almát, de
várj, őszinte akart
füst és indulat csapott fel
valaki éjjel betörte az ablak
a rendőrök tőlem kérdezték
épp elsuhant egy kocsi amikor
fülleddt volt párás a levegő a bőr
szaporábban lélegeztél a szül
nem lehetett veled nem lehettem

megfentem a késem, kettévágta
kiserkent a vér vérré teszlek
téged, és a vér kergessen téged
azt hittem, ezékielt hallom kettévágta
álmom, az egyik fele kukacos te
nem gyűlölted a vért, a vér kergessen
hát téged ketté-
vágta az almát, az éles kés ujjamba
csípött, szisszent a seb

kezembe adták az ollót, szemed
nyitva sem volt még, elvágta a
rugany köldökzsínört, a vér édesanyád
nem érzel semmit ilyenkor, állították
és adok néktek új szívet, zengte és

elveszem a kőszívet testetekből és
adok nektek hússzívet de ki mondta
és miért mondta, nem emlékszem
az utca nevére, ahol lak

te úgy látsz engem, ahogy én
magamat soha, mint az állat
még mielőtt a nyelv le nem
a kezembe adtak, bepólyálva
papírkönnyű súlyodtól lebegtem
beszéltem hozzád, akkor nem
a nyelv, hanem a figyelmed, a hang
belém hatolt, az állaté, de több
mint állat, kevesebb én

Színtiszta

“De, de”,
formáltad az első szavad
Dezső után kapadozva.
Piszkálta a fantáziád
a kutyá szörös teste;
ekkor még nem
fedezted fel a sajátod
(a ruganyos bőrök, puha
húsod, szilárd csontozatod
mozgó szerkezetét).
Pici kezeddel gyúrtad
a henger alakú tacskót,
az meg rezignáltan tűrte
az enyhe tortúrát.
Szirénázó kocsi húzott el
az ablakunk előtt,
helikopter csaholt
a város felett.
Szólni akartam, de félbeszakított
Ámos próféta:
“Azért hallgat az eszes
ebben az időben,
mert gonosz idő ez”.
“De, de”, mondtad egyre hangosabban,
tudván, aki ugat, parancs-
szóra lapít.

Fogtam a kezed, együtt
lépegettünk a kutya után.
“De, de”, csaptál le ismét
a szőnyegre heveredő
fekete korcsra.
“De, de”,
visszhangzott fejemen
a színtiszta ellenállás.

Tükördarab

cisz-moll hatol a füljáratokba
lassan kimérten akár a ko-
porsó a föld táplálék-láncolatába
a fű kinő utána ahogyan fülször
serken a hang nyomán semmi esélye
estére megcsendül a moll kiszabadítja
a fülzsír alatt szunnyadó ciszt ki
harangozik nem hallom kővé meredten
ki néz a hang tükrébe a hangom
nem hallod ki sántikál mögötted
a hallójáratok zsíros útvesztőjében
ki harmonikázik egy velencei
gondolában gondolatban pereg a dob-
hártya átszakítja a vonó fullánkja
s mint a vér a behatolás nyomán
elered a hangod a hangom a boldog
míg be nem fogad és magába temet Alma
mater a boldog szóra elment
az áram bűzlik eszméletem halma
ki hal meg ma a hetvenedik oldalon
olvasom kint dörög szakad mi bent
a faházikóban a túra vég-
én öntudatlanul világít az állat
fekete gombszeme jelzi kész csendül
a moll a fülkagylóban fekete gyöngy
fekete cisz bújik elő világít
a befejezetlen lezárt darabban

Izzó az iszapban

Fatörzsre ültem,
testközel a Tiszához.
Uszadékot cipelt magával
a zöldes-barnás folyó.
Izzó akadt
a partra lerakódott ágakba.
Üvegfala vékony repedésén
beszivárgott a homokos víz.
Vad környezetben hányódott
a hajdani műfényhozó.
Mintha gyökereit kereste volna
az iszapba süllyedt,
bomlani kész
tiszai alvilágban —
képtelenül a pusztulásra.

Budapesti mézeskalácsszív

“Nekropoliszban zene zendült”
Ady: Kölözés Átok-városból

Lángba borult a színpad,
a tűz keserű füsttel
gomolygott a nézőtérré:
a vég, akár a nyitány.

Wagnert facsarta ki
zenekarából Mahler:
egy macska osont át
a hősies romantikán.

Hamar megcsappant
a tettre kész erő;
zsidó az Operában,
zengett a Parlament.

Viszlát a küzdőtéren,
lovallta Gustav a bagázst.
A portás is utána köpött:
Budapest bukott.

Könnyfakasztó búcsú
helyett ravasz távozás.
Minek a ripacs dráma,
ha szorít az időhurok.

Olyan volt, mint fiókjában
a két mézeskalácsszív –
nem magyar, nem zsidó.
Eredete: ismeretlen.

Együtt költözünk

A biciklin ültem éppen,
mikor a zebrán utánam kiáltott
a nagydarab, jószívű postás:
Mahler leveleit kapta elő a táskából.

A könyv az özvegy életében látott napvilágot,
a napvilág pedig a csalást:
Almschili erősen kiretesált arcképét,
hisz az emlékiratokat s a leveleket a győztesek nyírják.

Ám *Gustl* sem volt egy matyómintás hímes tojás,
nemcsak feleségét: zenészeit,
önmagát is bedarálta a remekműbe.
Vértanú akart lenni, durván,

vagy inkább a zene tanúja,
mint Giorgione festményén az
elhivatott, csembalós barát.
A kép mása ott függött a munkaszobában,

Mahler gondolatának reprodukciója,
a kemény és szigorú szellem testváltása,
kinek egy a vallása: a zene,
 mindenki más alattvaló.

A hírnévre szakosodott, csábító
özvegyet dicséri, hogy könyvét
a kuss-időkben adta ki,
mikor ismét köptek az utcanevekre,

és senki sem tudta, hol lakik éppen,
és az *Adagietto* már rég elvihartzott,
mert vihar volt benne, fortyogó szerelem,
búcsú az üszkösödő Európától.

Boldogan tekertem hazafelé,
végre nálam a könyv, s te vársz otthon.
Ha ismét köpnek az utcanevekre:
együtt költözünk a könyvünkkel.

Káposztalevél

“Ha valakinek féreg van az agyában, úgy lehet eltávolítani, hogy káposztalevelet teszünk a fülére, s a féreg kimászik a káposztalevélre.”

NORMAN MAILER

Fölébredtem, szakadt rólam a víz.
Sehogy sem tudtam visszaaludni.
Sokáig forgolódtam az ágyban:
nem hagyott nyugton az ideg.

Kitámolylegtam a nappaliba.
A párától csillogott az ablaküveg;
fotelbe ültem, a könyvespolcon
névről névre ugrott tekintetem.

Gondolatok cikáztak a szobában:
a könyvkoporsókban a sok tetem.
Mailer után eszembe jutott Mahler,
dúdolni kezdtem egy dalát:

Wo die schönen Trompeten blasen,
a zöld rónát idézte a trombitahang,
hívta haza a háborúba csalt
katonát... éjfél után közelebb

settenkedtek a girhes farkasok,
a sóvárgások fojtott szimfóniája.
Káposztalevelet tettem a fülemre,
s vártam, mint a távoli kürtszóra.

Garfield pocakja

Nem utazom sehova.
Ugyanúgy dorombolnék Párizsban is,
mint szobám kellős közepén.
Most hagyjam el világom
kényelmes köldökét?
Max Adria,
oda – esetleg – kiruccannék.
Természetesen: ha visznek.
Szent vízszintesben.
Fusson, akinek nincs söre.
Csak semmi nosztalgia.
Rágódjon a múlton, aki akar.
Nekem nem fűlik rá a fogam.
Sokkal inkább egy szaftos bifsztekre,
zamatos kávéra.
Apró az én istenem,
elfér a pocakomban.

Peepshow

I wanna be your dog

Az elnyújtott délutánban
lassan megérkezik

az álmosan pöfögő busz,
megáll a falusi sorompónál.

A rozsdás megállóban
sehol senki,

csak egy összeragadt kutyapár
bizarrkodik ügyetlenül:

az egyiknek a hátsó lába szorult
bele a másik tüzelő nyílásába.

Súlyos lihegésük betölti
a nyálkás szürkületben fuldokló tájat.

Sehol Senki,
hogy szétválassza a korcs elátkozottakat:

Európa véresre dörzsölt lyukába
nyomul egy másik Európa.

Roland
Orcsik

**Spoiled
Saint**

Translated by Zoltán Lengyel
(Supervision: Tara Skurtu)

Cartago

I prepared the plates
for breakfast, then turned Radio
Bartók on. After lured into washing hands
the children sat at the table finally.
Blunt cutlery clanking on white
porcelain plates underlying the melancholy
of Purcell. Remember me, but
forget my fate, lamented Dido,
and just before I would have got lost
in the sloping sound canyon the broadcast
ended. A hogwash of news followed
with the well-known propaganda
repeated all the time. I turned it off
not letting it plague the smiley
snacking of my children.
I thought about Dido and her
love rooted beneath the grave.
They can write into my fate but –
eat at last, daddy, my son interrupted.
Suddenly I realized that I squeezed
the knife tightly as if an
invisible but thoroughly
tangible infernal ghost would
have sneaked into the kitchen.

Dragon

What makes the ocean silent,
asked my daughter.
I don't know,
I've never been to its shores,
I answered.
The sea wouldn't talk either,
still it is not silent anyway,
my daughter went on while
twirling her blonde wavy curls.
If the ocean is silent, then
there's no voice around.
Is it silence that resides in its throat
Instead of sound?
As I heard,
a long time ago
someone locked a dragon in there.
The dragon is terribly furious,
he is unable to breathe fire,
the ocean puts it out,
I began the tale.
The diver approaching the
throat of the ocean,
reaching so deep
where whales would not sink,
it's only him who can hear
the dragon's hoarse voice.
It's like when you hear

strays and fizzles among
radio sound waves,
the stifled scream of the dragon
whirls so in the water.
If the ocean is like
a radio, then why doesn't it
turn off the dragon?
Because the ocean doesn't have a hand,
and the dragon does not function
at the push of a button.
The disgusting beast
keeps snorting and spluttering
until someone is charmed by it.
I don't believe him,
retorted my daughter.
Still he is crouching
in the throat of the ocean,
for there will always be someone
charmed by his hoarse song.
The dragon keeps baiting his
victims, then devours them
until he gains enough strength to get out
of the throat of the ocean,
and then in his fury he'd set the world on fire.
My daughter's eyes widened,
I will never listen to him,
she cried, and talk others out of doing so!

Will the ocean become silent again then?
It's all in vain, the dragon would not perish,
and its fury keeps smothering in his heart.
My daughter raised her head,
you should not incite the heart
of the dragon but rather silence!
Incite silence?
My daughter looked at me for a moment:
But it is just boring to be silent
all day long, isn't it?

Second nature

The master rang, the servant appeared at the doorway at once. Come in, urged the old man the freshly shaved nipper. No one is here, said the master delightfully, and pointed at the bed. The servant knew what's about to follow: he ungeared his belt, pulled down his pants, his snow white lap flashed. He leant onto his stomach on the large purple coloured baldachin bed. No, no need for a rope, it will work anyway. Sure? The master took the whip and caressed the fuzzy strips of leather. Then he swished, not with force but gently, finely. The servant did not scream just whined, he tried to hold in his gasp. I want you to scream, screamed the master. The servant did so obediently, the master caressed his favourite lackey with increasing gentleness and frequent breathes. He swished the servant's goose-skinned bottom until a noisy, cracking sound ended their chamber piece. Out of the servant's bottom a silverlight spring sprung out. I can't believe this, growled the master, it is already the second time this week, the revolution sucks, he sighed while pawing the stuck out spring. He was fighting back his tears. Putrid sin filled the room. Don't you believe, don't you believe, don't you go after it.

Daimon

For Slobodan Tišma and Szabolcs Tolnai

I can't remember
the sacrificial beasts.
To get raptured
with the blood of gods
following strict regulations.

I can't remember
who they were.

Like an opera hero
left without role and aria
I lure with my song
the sacred animals
in the floodplain woodland.

Man is not an offering;
gods turn away from me
holding their noses.

Evermoving In-
sects behind concrete
wings.

God-
sects.
Gott-
sects.

Draining and sucking
the last drops of my will-
cawing and croaking crows of my infecundity.

I, king of the woods,
begetter of the woods demons.
Come out,
come out of your dirty holes,
for I am hungry,
for it's you who serve me,
I am hungry,
I'm not choosy,
come out,
let me inhale,
let me melt in
the vapour of your souls.

Like a mill
let me grind your fine
bodies together with mine into dust.

Mills of hell are chiming,
come out!

Heavens ejaculate
hot gold!

Dreamy swarm of dragons
breathing fire.

If you won't come
I'll leave for you.

I, daimon of the woods,
diamond eye on my crown,
I see.

Therefore I am.

Demonic buzz
under my skin.

Come closer,
devour me,
vomit and shit out
my weak flesh,
let me be organized into one with the woods!

I, persecuted dweller of shrouds,
king of the woods,
uncrowned lord
of eternity.

Only the woods would take me back
as its outcast king.

Here I can sing again
my aria
for no audience,
sunk into myself
like a tree trunk cut
into half.

I, the woods
can feel the demonic
ferment on my shrouds.

Come closer,
devour me,
vomit and shit out
my weak flesh.
Let me be organized into one.

I,
persecuted dweller of shrouds,
king of the woods,
uncrowned
lord of power.

Witch island

“My skin sits on me like the shirt of Nessus.”

DEREK JARMAN, *Blue*

I leaned my bike against a huge fallen trunk. Dezső ran forward, losing himself in the orgy of smells by the shore. The cracking of branches told me where my dog might be. I followed him slowly, made several detours to the water, knelt by the fluid sanctuary. A fish emerged, I was not sure whether it was a chub or a crucian — it is even less clear now — it splashed into the millpond calmness of the surface. I climbed back to the path, starting to call the dog, nowhere, began to be scared, he must have found a den for himself, hid himself away, never to reappear, the ancient law has won. I didn't give up, called him again and again. In the meantime I saw blue flecks, blue flashes before me. I thought it was only my eyes dazzling, so I rubbed them. Flecks began to blur, they grew larger and multiplied. Finally blue flew from the sky, from under the earth, painting space, come, I'm your chalice, fill me, don't bark! As if I've gone blind, but seen blue shades instead of nothing, blue tree trunks, blue lines of branches stretched like cobwebs, I spat blue suffixes, in the bay of the womb the rusty ball laying low laying low laying low!

Birds squawking blue, birds chirping blue, birds
screaming blue, your mind is
a crater blue!

Fish crawled to the shore from the depth,
gasping blue, blue phlegm flowing out from them. Hate is
with you,

stroke it! I breathed damp blue. The leaden air was
getting heavier

drop dead drop dead drop dead drop dead
whether it is there or not just
pit yourself! Blue was getting at me, too, enmeshing me
bit by bit. You want to love me,

I want to love you, to love your whip,
in a stone vessel my heart your heart the prophecy is
heart pulp Tisza centaur: I became half man
half a blue reptile,
now I am the lord of guts,
be quiet, my kiss,
be quiet.

The skin stretched on my body, blue suffocated me, I
gasped, I wanted to break out,
I wanted to suck myself out from
the corpse
my seed my seed I saw
got woven into got splashed into got pickled into.

Then someone, or I, bit my hand. Blue fission on the narrow layer. Blue passion in the flesh.

I drew.

Blood alone. Blood alone is not blue. It is warm.

Taking the waves

then I hit a rising row of waves
then unswervingly forward I grabbed the salty
mass of water ravenously pushing into the foamy
swirl under the water I didn't dare to spy on the
cosmos of fish crabs plants stones shells
I was afraid that salt would sting my eyes
I don't open them in the Tisza either where sand
would make them sore and I could hardly see anything
so I imagined the forms under surface like I imagine
my intestines the planets weary of swimming
I glanced at the army of waves towering before me
the Adriatic spread before me as a crinkling carpet
but it wasn't myself but the Adriatic that I saw
in its turquoise pattern I learned to swim
in the drifting Tisza I was averse to the
strong flow until I got attuned to it floating
in the sea as if my muscles were melting
my bones permeated with the Adriatic
like ink on a moistened piece paper
I blurred into blue specks lying flat on the water
exposed to the sun for minutes
then I threw myself towards a rising
wave water was lapping me my skin began to stir
going further away from the shore when I heard
my daughter calling I turned
back towards the gasping rocks
water slowly calmed down moaning

as I proceeded creating tiny curls
near the knee-high white pebbly beach
my daughter clung on to my neck
and you said I was worried we couldn't see you anywhere
as if you were taken by the waves
at home I was feeling my whole body
for hours the bare sea is a smoothly
droning artery everywhere
you said and I like someone who forgot his
mother tongue could not speak suddenly
salty flakes grew on my tongue
it squirmed in my jaws
wanted to break loose splintering
the skull-aquarium
to devour devour devour your tongue
your ear your creepy-crawly neck
with intensifying waves of twitches
as a shell between your thighs flowing
into a rosy bay

Processes of cleansing

For Gábor Lanczkor

It is good, I'm sitting here in a boat in the cold November. It is good that I have a warm coat around me and do not freeze. That I hold the oar in my hand with which I can navigate the boat. That I can see myself from the outside, my reflection on the water. The one speaking to you, he was born here, there is a chance he learnt to swim in this river, you'll never be sure, with memories floating. Maybe his whole childhood, it is the river Tisza. When he first swam to the other shore; it was a kind of initiation. On the other bank there stood a huge leaning willow. Climb on that willow, plunging is forbidden, you'd break your neck, everyone said. Once I tried, I felt I did something great. After a while, I realized a boy of my age died like this. Water on that point was too shallow, and he broke his neck, indeed, on that point where he'd plunged in. Why that came to my mind, why that comes to the mind of who that talks to you, right now. To see the invisible, the fish, the waterworld of river Tisza — I try to imagine the converging efforts of a rock. As I write, as I think, as I feel. In my hometown I always bathed by the riverside beach plastered with concrete. My friends were there, the girls wearing bikinis were there. Actually I really wished to discover a new section of the river Tisza in which I had not swum before — to discover a new unknown isthmus. I've already bathed in the Ganges, in Rishikesh beneath the Himalaya. Its consistency is much weaker than that

of Tisza, clearer, colder, irresistibly stronger. Yet, it is bleary all the same, in vain I opened my eyes, there was nothing for me to see. I hoped to be initiated in a kind of miracle in the holy river. Finally I was hardly catching my breath to get myself on the shore. As I dried myself in the sun I enjoyed the rolling drips on my skin, I thought about the Tisza, and about how good it is that I am here. Tisza is a story, it is a beginning, it is a message about my ending, but also, Tisza, suppose he won't dry out, he is all that was or ever will be, as I was at the side of the great river Ulai and Hiddekel, and some of them of understanding shall fall, to try them, and to purge, and to make them white, even to the time of the end: because it is yet for a time appointed. Whenever I would not live for it is not who will live. Prisoners shot to sink in the Tisza, and then comes the revenge: shut up. And the waves rise again, behold, I heard the man clothed in linen, which was upon the waters of the river, when he held up his right hand and his left hand unto heaven, and sware by him that liveth for ever that it shall be for a time, times, and an half; and when he shall have accomplished to scatter the power of the holy people, all these things shall be finished. What's your name? Daniel. And who are you? I knew a Daniel in nursery, he was of mixed origin like me. Only that his father was Serbian, not his mother, like mine. Daniel attended the Serbian, I the Hungarian group.

Two camps were fighting for the tractor rubber of the nursery's playground. Daniel once came to befriend me, holding out his hand, and I punched him in the face. After a while we practised karate together in school, and went to swim together in Tisza. Then came the war, he drifted somewhere, I forgot his surname. Maybe he forgot the punch in nursery. Or remember it someway else. If only he is alive. I was unaware of the prophet Daniel in nursery. I was disinterested in religion altogether. To be honest I was afraid of the gloomy temples that evaporated suffocating incense. Of those bodies of wax emanating death. But most of all I was terrified by those rigorous priests; it makes my flesh creep even if I think of it. My friend had a boat; not like the one I'm sitting in right now but a motorboat. When we didn't feel like swimming across the river we asked him to take us to the other side. The motor cried, we jumped in, I can feel the smell of kerosene even now, and we started to shear the water. I looked back now and then on the riverside shore plastered with concrete, on the river Tisza scraped by the propellers of the motor, ripple by ripple. Then I immersed my arm down in the river up to the elbow, I took pleasure in creating waves as if I had grown a fin. There's no use asking me to take you to the other shore. I'm bad at rowing, once I tried we just circled around and around with my wife, then somehow I found out how to row, managed to proceed for a while, then

something happened again, and we were rolling around and around again. After all it will not be me who takes you to the other side among the tall willows. So jump into the Tisza alone, ho, and swim across. Or you may learn how to row, better than me. It is good, for thou shalt rest, and stand in thy lot at the end of the days.

Debora

At the East End Station subway she was selling herself.
Ten-twelve years old at first sight. Bold lips, lined eyes. No
uppers or lowers in the front of her mouth. Maybe due to
business. Taunt mini skirt, skinny figure. Strolling knock-
kneed in her silver spike-heeled.

Next to her an old man with played a couplet on an
accordion. Spread out daily beneath his legs, contents are
hidden by coins.

She winked at me yawning. Then
began to gawp. No
sound. Nevertheless
I heard her clearly:

*The earth was shaking
and the heavens were troubled*

and the clouds were dropping water.

Then the voice
divided:

*The mountains were shaking
Come,
before the Lord.*

a minute job nearby.

*They chose new gods,
Come into me, no problem,
then was war in the gates,*

my womb has been surgically removed.

*So may all your enemies
perish, my Lord!*

Don't you leave please,

*But may all who love you
be like the sun
I'm freezing...
in all its strength!*

Spoiled saint (Navagraha, Guwahati)

Taxiing up on the narrow
serpentine of Chitrasal's slope,
up to the church of
nine celestial bodies.

In the parking lot wandering tourists,
garbage and monkeys.

The rusty white door of the church
wide open.

Anyone might enter.

I pull off my shoes
at the red stairs.

Step barefoot on the warm stone
and set off for the
squat chapel with
a ridged dome.

Golden bells like udders
hang on top of the
peak-arched entrance.

As when you look up at
the August night sky:

peace in the sanctuary's
gloom.

The eight lingams in circle,
knee-high erected
pillars of Shiva.

The tiny candles twinkling
at their feet are
sparkling sperms.

I pass round
the lingams
clockwise.

My body's force is
my mind's.

The priest behind
encourages me to step into the centre,
the ninth one, the Sun,
is waiting for me there.

As if I was walking on
warm black wax,
soft stone under my
soles.

I lean down to the Sun.

I would photo
The space enlightened by candles
But my phone is
Dead.

Someone laughs outside.

A scraping monkey of smaller size.

One step ahead of it
an open rift.

Underneath meanders
as a green anaconda
the virile stream of the river of Asia:
the spoiled saint
Brahmaputra.

High frequencies

I bought a kilogram of apples but
wait he meant to be honest
smoke and anger rose
window smashed during evening
the police asked me
a car swept by when
the air was sultry and humid the skin
your breath hastened the trav
he can't be with you I can't be

I sharpened my knife and cut it in half
blood is drawn I draw you
blood and blood chase you
I thought I hear ezekiel cut it in half
my dream one half is wormy you
didn't hate blood let blood chase
you then I cut
the apple in half the sharp knife bit
my finger the wound hissed

they gave me the scissors your eyes
were not open yet I cut
the supple umbilical cord blood is your mother
they said you don't feel anything
I will give you a new heart he resounded

I will remove from you your heart of stone
and give you a heart of flesh but who said it
and why I don't remember
the name of the street where he liv

you see me as I have never
seen myself like the animal
before language would not
they gave you into my arms in swaddle
I floated by your paperweight
talked to you then not
language but your attention the sound
filled me the sound of the animal but more
than animal, less me

Pure

“But, but”,
your first word was
being formed reaching after
Dezső. You were wondered
by the dog’s hairy body;
you had not yet
discovered your own
(the mobile structure of
supple skin, soft
flesh, solid bones).
With tiny hands you
massaged the cylinder-
shaped dachshund that
tolerated the easy torture
resignedly. Sirens
were heard outside,
a helicopter bayed
above the city.
I was about to speak but was
interrupted by the prophet Amos,
“Therefore the prudent shall
keep silence in that time,
for it is an evil time”.
“But, but”, you said louder and louder,
knowing that the one who bays
would possum on command.

I held your hand, we
stepped together after the dog.
“But, but”, once again you came
upon the black mongrel
laying on the carpet.
“But, but”,
the pure resistance
echoed in my ears.

A piece of mirror

C-sharp minor enters the chambers
of the ear like a coffin
enters the food chain of the earth
grass grows in its trace as hair
erupts from a sound in the ear
no chance it clangs by the night
C-sharp sleeping under earwax is
freed by the minor who
tolls the bells petrified I cannot tell
who looks into the mirror of the sound
my voice can't you hear who limps behind you
through the waxy maze of the ear chambers
who plays harmonica in the harmony of
a Venetian gondola the eardrum is
beaten and torn by the sting of the bow
and as blood follows a penetration
your voice flows my voice the joyous one
until I am received and buried by Alma
mater the 'joyous one' caused a
blackout the dump of my memory stinks
who is dead today I read on page
seventy in the outside thunder and rain inside
the wooden cabin we arrived at the
end of our tour the black beady eye
of the animal glows unwittingly
it shows he is ready sounds

the minor in the concha a black pearl
a C-sharp black springs up glowing
in the unfinished concluding piece

A bulb in the sludge

I sat on a trunk
close to the flow of Tisza.
The brownish green
river carried sediment.
A bulb got stuck
in branches on the bank.
Through the slim fissures
in the glass sandy water leaked.
The one-time bringer of artificial
light was cast out in the wild.
It looked as if it was looking
for its roots within the Tisza
underworld sunk into sludge,
ready to dissolve —
unable to decay.

Heart-shaped cakes of Budapest

"In Necropolis music blew"
Endre Ady, *Moving from Damn-City*

The stage burst into flames;
with bitter smoke the fire
wreathed the audience:
the end came as an overture.

From his orchestra
Mahler wrung Wagner:
a cat sneaks through
the heroic romance.

Power ready for action
soon faded away;
Jew in the Opera,
the Parliament blew.

See you in the arena,
Gustav rallied the bunch.
Even the doorman spat after him:
Budapest is a failure.

Instead of a farewell in tears
he makes a cunning exit.
Cheap thrills are useless when
time's hands are around your neck.

He was like the two heart-shaped
cakes in his drawer –
no Hungarian, no Jew.
Origin unknown.

We move together

I rode my bike when
the kind, large postman
shouted after me and
drew Mahler's letters from his bag.

The book saw the light of day in the widow's life;
and in the light treachery was seen:
a strongly retouched portrait of *Almschili*;
for the winners' touch remains on memoirs and letters.

But *Gustl*, himself was not a harmless pigeon either;
into the masterpiece he ground not merely
his wife but bits and pieces of his musicians, of himself, too.
Longed to be a true martyr,

or rather a witness of music
like the zealous monk with
the harpsichord on Giorgione's painting.
A copy of the picture hung in his working room;

or rather *He* was its reproduction,
the incarnation of the tough and strict spirit
with his sole god to exhibit: music;
and nothing else mattered.

However, because of her merit
the ever-lasting widow
published the book in silenced times;
when street names were again spat on,

And no one knew where he lived,
And the *Adagietto* stormed out long before,
For it had its storm, its tempestous love,
its farewell to mortifying Europe.

I was happy to ride my way home,
I have the book at last, and you wait for me there.
When they spit again on street names,
We move together with our book.

Cabbage-leaf

"If you want to remove a worm from the brain, you can do it by putting a cabbage-leaf on the ear, and the worm would crawl out on the cabbage-leaf."

NORMAN MAILER

I woke up covered with sweat.
no way for me getting back to sleep.
Tossed and tumbled for quite a while:
my nerves kept bothering me.

I staggered out into the living room.
Dew glittered on the window glass;
I sat in the armchair, my eyes kept switching
from one name to another on the bookshelf.

Ideas kept circling in the room:
many corpses closed in book-coffins.
After Mailer I thought about Mahler,
and I began to croon one of his songs:

Wo die schönen Trompeten blasen,
the trumpet-sound evoked green plains
calling back home the soldier
lured into war... after midnight

the raw-boned wolves sneaked closer,
a stifled symphony of cravings.
I put a cabbage-leaf on my ear, and
waited for it as it were a distant horn-sound.

Garfield's belly

Travel nowhere.

I'd mew myself up and down Paris all the same
like I do here still in the heart of my room.

Now, should I leave the cosy
navel of my world?

The Adriatic is the furthest,
I would have a fling there of course,
at least if someone gives me a lift.

Position holy horizontal.

Let them run who have no beer.

No room for nostalgia.

Let them chew the past who care for it.
Every man to his own taste.

Mine requires a beefsteak with gravy
and then a delicious coffee.

Tiny is my god,
my belly suits him well.

Peepshow

I wanna be your dog

Through the prolonged afternoon
the tiresome bus trundles along;

before its arrival
it stops at the village gate.

At the rusted stop
no one's anywhere;

just a pair of dogs stuck together,
messing around in a bizarre way;

the first one's hind leg stuck
right into the other's heated hole.

Their clumsy gasping fills
the drowning land of damp twilight.

No One's Anywhere
to separate these damned mongrels:

into the rubbed and bleeding hole of Europe
another Europe invades.

On the author

Roland Orcsik was born in Becse (Serbia, ex-Yugoslavia) in 1975. Since '92 he lives in Szeged (Hungary). He works at the University of Szeged in the Institute of Slavonic Studies. Orcsik is one of the editors of Hungarian literary monthly *Tiszatáj*. He writes poetry, criticism, and translates from a number of Ex-Yugoslavian languages into Hungarian. His research focuses on Hungarian and Ex-Yugoslav literary contacts. So far he has published five volumes of poetry, and his book *Mahler downloaded* is translated into Serbian. His first novel was published in 2016 under the title *Phantomcommando* (the Romanian translation came out in October 2018, the Serbian in 2019). He received prestigious literary prizes for his works, which are translated in Czech, English, French, Croatian, German, Greek, Romanian, Slovenian, Spanish, and Serbian language. He plays on his “anti-instruments” in the psychedelic prostitute punk band named Lajka.

O pjesniku

Roland Orcsik rođen je 1975. godine u vojvođanskom gradu Bečeju. Od 1992. živi u Segedinu (Mađarska). Diplomirao je na Segedinskom univerzitetu 2002., a trenutno na istom univerzitetu radi kao asistent Slavističke filološke katedre. Piše poeziju, eseje, kritike, studije i prevodi južnoslavenske književnosti na mađarski jezik. Pjesme su mu prevedene na bosanski, engleski, grčki, francuski, hrvatski, rumunjski, srpski, slovenski i španjolski jezik. Dosad je objavio pet pjesničkih knjiga: *Rozsdamaró* (Zaštita od korozije, 2002.), *Holdnak, ArcCal* (Mjesecu, Licem; 2007.), *Mahler letöltve* (Skinuti Maler, 2011.), *Harmadolás* (Pravilo trećina, 2015), *Legalja* (Dno dna, 2020.) te roman *Fantomkommandó* (2016.), koji je objavljen također i u Rumunjskoj i Srbiji. Za njih je dobio više književnih nagrada. Urednik je književnog časopisa Tiszatáj. Svira u psihodeličnom punk bendu Lajka.

Impresum

Goranovo proljeće

Edicija
Versopolis

Urednik
Marko Pogačar

Lektura i korektura
Ana Brnardić

SKUD "Ivan Goran Kovačić"
Zagreb, Opatovina 11
info@igk.hr
www.igk.hr

Za nakladnika
Tomislav Kosovec

Oblikovanje knjige
Tina Ivezić
Damir Prizmić

Tisk
Sveučilišna tiskara, Zagreb

Naklada
1000 primjeraka

CIP zapis je dostupan u
računalnom katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 001101474.

ISBN 978-953-6126-78-1

VERSOPOLIS
where
poetry
lives

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

skudigk

Ilustracija Nenad Jalšovec